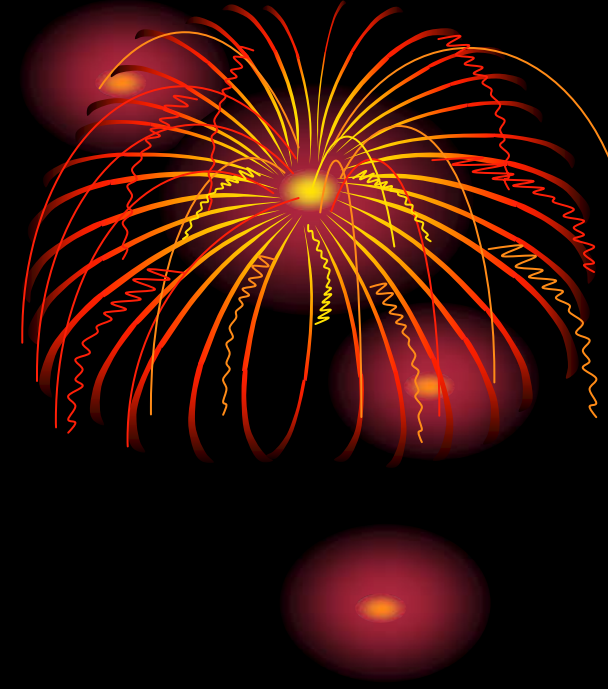

Pragnanz Yasaları Cemil YAYLAR 251-259

- Kaynak II; Eğitim Psikolojisi

Yazar;B.YEŞİLYAPRAK

Hazırlayan;Cemil YAYLAR 2005-2006

Ders Sor.; Doç. Dr. Nasip DEMİRKUŞ ,

- 1-Önce Soruları [Tıklayın](#) Yanıtlamaya Çalışın.
- 2-Verdiğiniz Yanıtların Şıklarını Kenara Yazın.
- 3-Sonra Yanıtlarınızı Kontrol Ediniz.
- 4-Yanlış Yanıtları Muhakeme Ediniz.
- 5-Gösteriyi İzleyin Tekrar Aynı İşlemi Yapınız.

GELİŞİM VE ÖĞRENME PSİKOLOJİSİ

● PRAGNANZ YASASI

Gestalt kuramcılarını algısal örgütlenmeye yardımcı olan yasaların hepsini kapsayan daha genel bir yasa oluşturmuşlar ve buna “**pragnanz yasası**” adı vermişlerdir. Koffka bunu şu şekilde açıklamıştır: “Psikolojik örgütlemeler, kontrol eden koşullar izin verdiği ölçüde, olabildiği kadar iyi olacaktır.” her psikolojik olayda anlamlı, tam ve basit olma eğilimi vardır.

GELİŞİM VE ÖĞRENME PSİKOLOJİSİ

- Gestaltçılara göre, psikolojik yaşantı ile beyinde varolan süreçler arasında "**izimorfizm**" (eşbiçimlilik) vardır. Gestaltçılar beynin kendisine gelen duyuşal uyarımları pragnanz yavaşına göre aktif olarak işleyip anlamlı ve tam olan yeni bir forma dönüştürdüğünü ileri sürmektedirler.
- Görüldüğü gibi, pragnanz yavaşası gestalt psikologlarınca algılama, öğrenme ve bellek konuları çalışırken yol gösterici bir ilke olarak kullanılmıştır. Bellek de tıpkı algılama ve öğrenme gibi tam ve anlamlı olma eğilimindedir.

GELİŞİM VE ÖĞRENME PSİKOLOJİSİ

● Algısal Değişmezler

Bir objeyi koşullar değişmesine rağmen aynı obje olarak görmemize "**algısal değişmezlik**" denir. Kapının pozisyonuna bağlı olmaksızın (örneğin kapalıyken ya da açıkken) onu kapı olarak, Kişiyi önümüzde durmasına ya da daha uzakta olmasına bağlı olmaksızın aynı kişi olarak algılarız.

GELİŞİM VE ÖĞRENME PSİKOLOJİSİ

Gestaltçılar gerçek görüntü oldukça köklü bir şekilde değişse de, objenin anlamının değişmediğine, aynı şekilde algılandığına işaret etmekte ve sonuç olarak beynin dışarıdan gelen duyuşal bilgiyi daha anlamlı hale getirmek için organize ettiğini ileri sürmektedir.

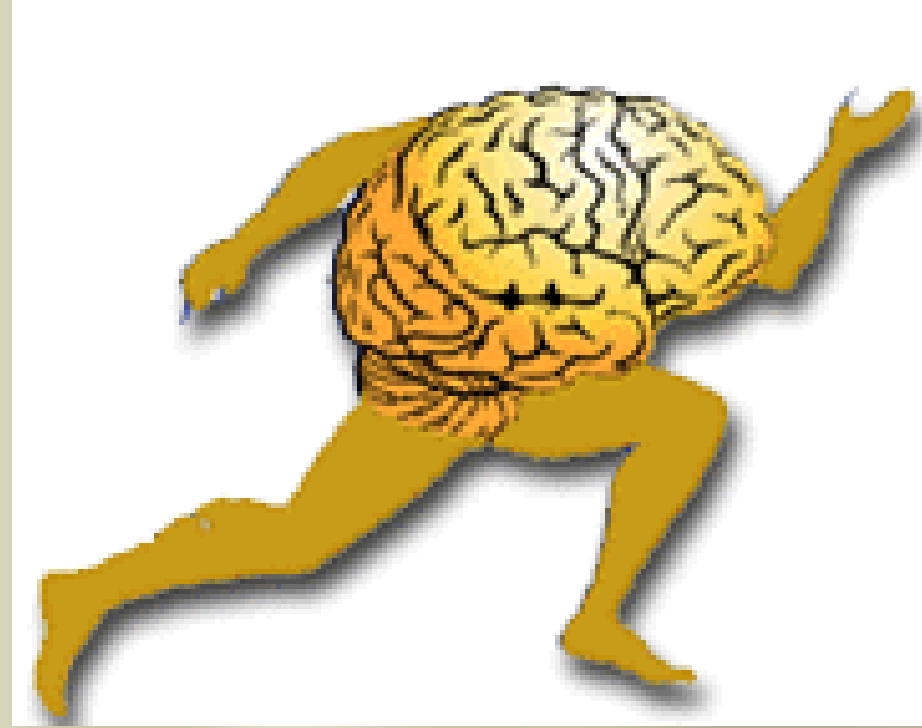

GELİŞİM VE ÖĞRENME PSİKOLOJİSİ

● Bellek izi ve unutma

Koffka'ya göre, kazanılmakta olan yaşantı, bellek sürecini harekete geçirir. Çevresel yaşantının, beyinde meydana getirdiği etkinliğe "**bellek süreci**" denir. Bu etkinlik bittiğinde bir iz kalmakta ve bu izle bellek izi adı verilmektedir.

Gestaltçılar, unutmayı ise iki nedene bağlamaktadırlar. Bunlardan birincisi; "Test etme sırasında bellek izini geriye getirme, anımsama ile ilgili güçlüktür." İkincisi ise; "Bellek izinin yeniden düzenlenmesi sırasında, orijinal olayın kayıp edilmesi, bozulmasıdır.

GELİŞİM VE ÖĞRENME PSİKOLOJİSİ

● İçgörüsel Öğrenme

Gestalt kuramın öğrenme anlayışımıza sağladığı en önemli katkı, içgörü çalışmasıdır. Sıklıkla öğrenme bireyin o anda gerçekten anladığı duygusuyla birdenbire oluşur. Böyle bir öğrenme, unutmaya özellikle dirençli ve yeni durumlara transfer edilmesi kolaydır.

GELİŞİM VE ÖĞRENME PSİKOLOJİSİ

İÇGÖRÜYE DAYALI ÖĞRENMENİN ÖZELLİKLERİ ŐUNLARDIR

- I- Çözüm öncesinden çözüme geçiŐ anı ve tamdır.
- II- İçgörüyle edinilen, Çözüme dayalı performans genellikle pürüzsüz ve hatasızdır.
- III- İçgörüyle kazanılan problem çözümü uzun süre anımsanır.
- IV- İçgörüyle kazanılan bir ilke diğer problemlerin çözümüne kolayca uygulanılır.

GELİŞİM VE ÖĞRENME PSİKOLOJİSİ

• ÜRETİCİ DÜŞÜNME

Wertheimer yaşamının son yıllarında Gestalt yasalarının eğitime uygulanması konusunda ilgilenmiştir. “**Üretici Düşünme**” adlı eserinde Wertheimer, problem çözmenin doğasını ve tekniklerini açıklamıştır. Kendisi problem çözme ile ilgili birbirine zıt iki süreçten bahseder: Gestalt ilkelerine dayalı öğrenmede problemin doğasını anlamaya yönelik olup bu tür öğrenmelerde bir başkası değil birey tarafından öğrenme (A tipi çözüm) söz konusudur. Bu çözümde öğrenilen konu kolaylıkla genellenebilir ve uzun süre anımsanabilir. Diğerinde ise öğrenci olguları veya kuralları anlamadan ezberler (B tipi çözüm). Böyle bir öğrenme katıdır, çabuk unutulur ve sadece sınırlı durumlarda uygulanabilir.

GELİŞİM VE ÖĞRENME PSİKOLOJİSİ

● YAŞAM ALANI

Sosyal psikolojinin kurucusu olarak bilinen Lewin Gestalt kuramcıları tarafından geliştirilen ve her bir parçanın diğerlerini etkilediği dinamik bir sistemin işleyişini inceleyen alan kuramını kullanarak **insanın motivasyonu** ile ilgili bir kuram öne sürmüştür. Kurama göre alan, bütünün örüntüsüdür. Alanda olan bir değişme, domino etkisi gibi, herşeyi etkilemiştir. En yalın biçimde, dünyanın doğusunda çıkan bir rüzgar, tüm dünyayı etkilemektedir.

Yaşam alanı belirli bir bireyin belirli bir zamandaki davranışını etkileyen olguların ya da gerçeklerin toplamı olarak tanımlanabilir.

GELİŞİM VE ÖĞRENME PSİKOLOJİSİ

● Gestalt Kuramın Eğitim Açısından Doğurguları

Gestalt Kuramcılarına göre insanlar dünyayı bir bütün olarak algılamaktadırlar. Gelen uyarıcılar bir birbirinden ayrı bir şekilde değil, bir arada anlamlı bütünler halinde örgütlenmiş bir şekilde algılanmaktadır. Algılamada şekil zemin ilişkisi, yakınlık, süreklilik, tamamlama, benzerlik, basitlik ilkeleri söz konusudur. Bundan dolayı, öğretmen dönemin başında dersin genel çerçevesini bir bütün olarak sunmalı, daha sonra ayrıntısına inmelidir.

GELİŞİM VE ÖĞRENME PSİKOLOJİSİ

Gestalt kuramcılar psikolojik gerçeğin önemini vurguladıkları için öğrencinin inançları, değerleri, gereksinimleri, tutumlarının dikkate alınması gerekir. Öğretmenler öğrenme-öğretme ortamlarını öğrencinin gereksinimlerine yanıt verecek şekilde düzenlemelidirler.

Gestaltçılar içgörüyeye dayalı öğrenme, problem çözme ve üretici düşünmenin altını çizdikleri için öğretmenler problem çözümü için gerekli tüm öğeleri sunmalıdır.

Gestaltçılara göre öğrencinin körü körüne ezberleyerek değil de anlayarak öğrenmesi önemlidir.

Gestalt kuramcılar, öğrenmeyle ilgili olarak yapılan tekrarları yararlı görmektedirler.

Gestaltçılar öğrenilenlerin yeni durumlara kolaylıkla transfer edilmesini önemli olduğunu ileri sürmektedirler.

